

III

(Inne akty)

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA

NR 28/13/COL

z dnia 30 stycznia 2013 r.

zmieniająca po raz osiemdziesiąty ósmy zasady proceduralne i merytoryczne w dziedzinie pomocy państwa poprzez dodanie nowego rozdziału w sprawie ubezpieczenia krótkoterminowych kredytów eksportowych

URZĄD NADZORU EFTA,

porozumienie o nadzorze i Trybunale jasno tak stanowi lub jeśli Urząd uznaje to za konieczne;

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym⁽¹⁾, w szczególności jego art. 61-63 oraz protokół 26 do tego porozumienia,

w dniu 6 grudnia 2012 r. Komisja Europejska przyjęła nowy komunikat w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do *krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych*⁽⁴⁾;

uwzględniając Porozumienie między państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości⁽²⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 2 lit. b) oraz art. 24,

komunikat ten ma również znaczenie dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego;

przywołując Zasady proceduralne i merytoryczne w dziedzinie pomocy państwa przyjęte przez Urząd w dniu 19 stycznia 1994 r.⁽³⁾,

należy zapewnić jednolite stosowanie zasad EOG w zakresie pomocy państwa w całym Europejskim Obszarze Gospodarczym;

a także mając na uwadze, co następuje:

zgodnie z pkt II części „OGÓLNE” zamieszczonej na końcu załącznika XV do Porozumienia EOG, Urząd przyjmuje, po konsultacji z Komisją, akty prawne odpowiadające tym, które zostały przyjęte przez Komisję Europejską;

zgodnie z art. 24 porozumienia o nadzorze i Trybunale Urząd wprowadza w życie postanowienia Porozumienia EOG dotyczące pomocy państwa;

po konsultacji z Komisją Europejską i państwami EFTA,

zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b) porozumienia o nadzorze i Trybunale Urząd wydaje zawiadomienia oraz wskazówki w kwestiach objętych Porozumieniem EOG, jeśli porozumienie to lub

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Wytyczne w sprawie pomocy państwa zostają zmienione poprzez wprowadzenie nowego rozdziału w sprawie krótkoterminowych ubezpieczeń kredytów eksportowych. Nowy rozdział stanowi załącznik do niniejszej decyzji.

⁽¹⁾ „Porozumienie EOG”.

⁽²⁾ „porozumienie o nadzorze i Trybunale”.

⁽³⁾ Wytyczne w sprawie zastosowania i interpretacji art. 61 i 62 Porozumienia EOG i art. 1 Protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale, przyjęte i wydane przez Urząd Nadzoru EFTA dnia 19 stycznia 1994 r., opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (zwanym dalej Dz.U.) L 231 z 3.9.1994, s. 1 i w Suplemencie EOG nr 32 z 3.9.1994 r., s. 1; zwane dalej „wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa”. Zaktualizowana wersja wytycznych w sprawie pomocy państwa jest opublikowana na stronie internetowej Urzędu: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji Europejskiej do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych (Dz.U. C 392 z 19.12.2012, s. 1).

Artykuł 2

Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 stycznia 2013 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Oda Helen SLETNES
Przewodnicząca

Sabine MONAUNI-TÖMÖRDY
Członek Kolegium

ZAŁĄCZNIK

WYTYCZNE W SPRAWIE UBEZPIECZENIA KRÓTKOTERMINOWYCH KREDYTÓW EKSPORTOWYCH ⁽¹⁾

1 Wprowadzenie

- (1) Subsydia eksportowe mogą mieć negatywny wpływ na konkurencję na rynku pomiędzy potencjalnie rywalizującymi dostawcami towarów i usług. Z tego powodu Komisja Europejska oraz Urząd Nadzoru EFTA („Urząd”) – jako strażnicy konkurencji w ramach Traktatu WE i Porozumienia EOG – zawsze stanowczo potępiali pomoc eksportową w handlu wewnątrz EOG, jak również w odniesieniu do wywozu poza EOG. Aby zapobiec zakłóceniom konkurencji spowodowanym przez wsparcie ubezpieczenia kredytów eksportowych przez państwa EOG, należy dokonać jasnej oceny tego wsparcia na podstawie przepisów EOG dotyczących pomocy państwa.
- (2) W 1998 r. Urząd określił zasady dotyczące interwencji państwowej w wytycznych w sprawie ubezpieczenia krótkoterminowych kredytów eksportowych ⁽²⁾. Wytyczne z 1998 r. miały obowiązywać przez okres prawie pięciu lat od dnia 1 czerwca 1998 r. Następnie zostały one zmienione, a w 2001 r. przedłużono okres ich stosowania ⁽³⁾.
- (3) Z doświadczeń ze stosowania wytycznych z 1998 r., w szczególności podczas kryzysu finansowego w latach 2009-2011, wynika, że należy dokonać przeglądu strategii Urzędu w tej dziedzinie.
- (4) Zasady ustalone w niniejszych wytycznych przyczynią się do zagwarantowania, aby pomoc państwa nie zakłócała konkurencji między działającymi w obszarze kredytów eksportowych ubezpieczycielami prywatnymi oraz publicznymi lub otrzymującymi dopłaty państwa, jak również pomogą stworzyć równe warunki działania dla eksporterów.
- (5) Wytyczne mają na celu udzielenie państwom EFTA bardziej szczegółowych wskazówek dotyczących zasad, na których Urząd zamierza opierać swoją interpretację art. 61 i 62 Porozumienia EOG oraz ich zastosowania do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych. Mają one sprawić, aby strategia Urzędu w tej dziedzinie była jak najbardziej przejrzysta, oraz zapewnić przewidywalność i równe traktowanie. W tym celu określają one szereg warunków, które ubezpieczyciele państwowi muszą spełnić, jeżeli zamierzają wejść na rynek krótkoterminowych ubezpieczeń kredytów eksportowych w odniesieniu do ryzyka zbywalnego.
- (6) Ryzyko, które zasadniczo nie jest zbywalne, nie jest objęte zakresem niniejszych wytycznych.
- (7) W części 2 przedstawiono zakres wytycznych oraz stosowane w nich definicje. W sekcji 3 poruszono kwestię zastosowania art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG oraz ogólnego zakazu udzielania pomocy państwa w przypadku ubezpieczenia kredytów eksportowych na wypadek ryzyka zbywalnego. Natomiast w części 4 przedstawiono kilka wyjątków od definicji ryzyka zbywalnego oraz określono warunki interwencji państwa w przypadku ubezpieczenia na wypadek ryzyka będącego tymczasowo ryzykiem niezbywalnym.

2 Zakres wytycznych i definicje

2.1 Zakres stosowania

- (8) Urząd będzie stosował zasady określone w niniejszych wytycznych jedynie w odniesieniu do ubezpieczenia kredytów eksportowych o okresie ryzyka krótszym niż dwa lata. Wszelkie pozostałe finansowe instrumenty wsparcia eksportu są wykluczone z zakresu niniejszych wytycznych.

2.2 Definicje

- (9) Do celów niniejszych wytycznych będą miały zastosowanie następujące definicje:

„koasekuracja” oznacza część procentową każdej ubezpieczonej szkody, której ubezpieczyciel nie obejmuje odszkodowaniem i której koszty ponosi inny ubezpieczyciel;

„okres kredytowania” oznacza okres wyznaczony kupującemu na uregulowanie płatności z tytułu dostarczonych towarów i usług w ramach transakcji kredytu eksportowego;

„ryzyko handlowe” oznacza ryzyko, w tym w szczególności:

- arbitralne odrzucenie kontraktu przez nabywcę, to znaczy wszelkie arbitralne decyzje nabywcy niepublicznego co do przerwania lub rozwiązania kontraktu bez uzasadnionej przyczyny;
- arbitralną odmowę przez nabywcę niepublicznego przyjęcia towarów objętych kontraktem bez uzasadnionej przyczyny;

⁽¹⁾ Niniejsze wytyczne odpowiadają komunikatowi Komisji Europejskiej do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, 6.12.2012 (Dz.U. C 392 z 19.12.2012, s. 1).

⁽²⁾ Dz.U. L 120 z 23.4.1998, s. 27 i Supplement EOG nr 16 z 23.4.1998, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 30 z 31.1.2002, s. 52 i Supplement EOG nr 7 z 31.1.2002, s. 1.

- niewypłacalność niepublicznego nabywcy i jego poręczyciela;
- przedłużające się niewywiązywanie się z płatności, tzn. brak spłaty przez nabywcę niepublicznego i poręczyciela długu wynikającego z umowy;

„ubezpieczenie kredytów eksportowych” oznacza produkt ubezpieczeniowy polegający na tym, że ubezpieczyciel oferuje ubezpieczenie od ryzyka handlowego lub politycznego związanego ze zobowiązaniami płatniczymi w transakcji eksportowej;

„okres wytwarzania” oznacza okres między datą zamówienia a dostawą lub wysyłką towarów lub świadczeniem usług;

„ryzyko zbywalne” oznacza ryzyko polityczne i handlowe o maksymalnym okresie ryzyka krótszym niż dwa lata, odnoszące się do nabywców publicznych i niepublicznych w krajach umieszczonych w wykazie znajdującym się w Dodatku; wszelkie pozostałe ryzyko uznaje się za niezbywalne na potrzeby niniejszych wytycznych;

„ryzyko polityczne” oznacza ryzyko, w tym w szczególności:

- ryzyko, że nabywca publiczny lub dany kraj nie dopuści do zawarcia transakcji lub nie wypełni zobowiązań płatniczych w terminie;
- ryzyko wykraczające poza kontrolę indywidualnego nabywcy lub nieobjęte odpowiedzialnością indywidualnego nabywcy;
- ryzyko, że dany kraj nie przekaże do kraju ubezpieczonego środków wpłaconych przez nabywcę posiadającego miejsce pobytu w tym kraju;
- ryzyko wystąpienia przypadków działania siły wyższej poza państwem ubezpieczyciela, które mogą także obejmować zdarzenia o charakterze wojennym, w takim zakresie, w jakim ich skutki nie są objęte innym ubezpieczeniem;

„prywatny ubezpieczyciel kredytów” oznacza przedsiębiorstwo lub organizację, inne niż ubezpieczyciel państwowy, oferujące ubezpieczenie kredytów eksportowych;

„reasekuracja kwotowa” oznacza reasekurację, w ramach której ubezpieczyciel przekazuje reasekuratorowi, a reasekurator przyjmuje ustalony odsetek każdego ryzyka w ramach określonej kategorii działalności ubezpieczyciela;

„reasekuracja” oznacza ubezpieczenie zakupione przez ubezpieczyciela od innego ubezpieczyciela w celu zarządzania ryzykiem poprzez obniżenie własnego ryzyka;

„okres ryzyka” oznacza okres wytwarzania plus okres kredytowania;

„ubezpieczenie ryzyka pojedynczego” oznacza ubezpieczenie wszystkich transakcji sprzedaży na rzecz jednego nabywcy lub ubezpieczenie pojedynczej umowy zawartej z jednym nabywcą;

„ubezpieczyciel państwowy” oznacza przedsiębiorstwo lub inną organizację oferującą ubezpieczenie kredytów eksportowych, przy wsparciu państwa EOG lub działające w jego imieniu, lub państwo EOG oferujące ubezpieczenie kredytów eksportowych;

„ubezpieczenie uzupełniające” oznacza dodatkowe ubezpieczenie wykraczające poza limit kredytu ustanowione przez innego ubezpieczyciela;

„polisa ubezpieczenia całkowitych obrotów” oznacza polisę ubezpieczenia kredytu niebędącą ubezpieczeniem ryzyka pojedynczego; tj. polisę ubezpieczenia kredytu obejmującą wszystkie lub większość transakcji sprzedaży kredytów przez ubezpieczonego, jak również należności z tytułu sprzedaży wielu nabywcom.

3 Zakres zastosowania art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG

3.1 Zasady ogólne

- (10) Artykuł 61 ust. 1 Porozumienia EOG stwierdza, że wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie WE, państwa EFTA lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z funkcjonowaniem tego Porozumienia w zakresie, w jakim wpływa na handel między umawiającymi się stronami.
- (11) Jeżeli ubezpieczenie kredytu eksportowego jest udzielane przez ubezpieczyciela państwowego, obejmuje ono zasoby państwowe. Zaangażowanie państwa może przynieść ubezpieczycielom lub eksporterom wybiórczą korzyść i tym samym może zakłócić konkurencję lub zagrozić jej zakłóceniem oraz wpłynąć na wymianę handlową między państwami EOG. Aby udzielić wskazówek co do tego, w jaki sposób należy dokonywać oceny tych środków w kontekście przepisów dotyczących pomocy państwa, stworzono poniższe zasady.

3.2 Dopłaty dla ubezpieczycieli

- (12) Jeżeli ubezpieczyciele państwowi odnoszą pewne korzyści w porównaniu z prywatnymi ubezpieczycielami kredytów, oznacza to, że w takim przypadku może mieć miejsce pomoc państwa. Korzyści mogą przybierać różne formy i mogą na przykład obejmować:
- a) gwarancje państwa dla pożyczek i strat;
 - b) zwolnienie z wymogu utworzenia odpowiednich rezerw i innych wymogów wynikających z wykluczenia działań w zakresie ubezpieczenia kredytów eksportowych na rachunek państwa lub gwarantowanych przez państwo na podstawie pierwszej dyrektywy Rady 73/239/EWG z dnia 24 lipca 1973 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie ⁽¹⁾;
 - c) ulgi lub zwolnienia z normalnie należnych podatków (takich jak podatki od spółek i podatki obciążające polisy ubezpieczeniowe);
 - d) przyznanie pomocy lub dostarczanie kapitału przez państwo lub inne formy finansowania, które nie są zgodne z zasadami testu prywatnego inwestora;
 - e) świadczenie przez państwo usług w naturze, takich jak zapewnienie dostępu do infrastruktury państwowej, obiektów lub poufnych informacji państwowych i możliwość korzystania z nich na warunkach nieodpowiadających ich wartości rynkowej;
 - f) reasekurację bezpośrednią przez państwo lub gwarancję bezpośredniej reasekuracji przez państwo na warunkach bardziej korzystnych niż warunki proponowane przez prywatny rynek reasekuracji, co prowadzi do obniżenia cen ochrony reasekuracyjnej lub do sztucznego stworzenia zdolności, która nie wystąpiłaby na rynku prywatnym.

3.3 Zakaz pomocy państwa dla kredytów eksportowych

- (13) Wymienione w pkt 12 korzyści dla ubezpieczycieli państwowych w odniesieniu do ryzyka zbywalnego mają wpływ na handel usługami ubezpieczenia kredytów na terenie EOG. Prowadzą one do różnic w ochronie ubezpieczeniowej na wypadek ryzyka zbywalnego, oferowanej w poszczególnych państwach EOG. To zjawisko zakłóca konkurencję między ubezpieczycielami w różnych państwach EOG i wywiera także skutki uboczne na wymianę handlową w obrębie EOG, niezależnie od tego, czy jest to eksport wewnątrz EOG czy też eksport poza EOG ⁽²⁾. Konieczne jest określenie warunków, na jakich ubezpieczyciele państwowi mogą prowadzić działalność, jeśli odnoszą korzyści tego rodzaju w porównaniu z prywatnymi ubezpieczycielami kredytów, aby zagwarantować, że nie będą korzystały z pomocy państwa. Konieczne w związku z tym jest, by nie mogli oni ubezpieczać ryzyka zbywalnego.
- (14) Korzyści dla ubezpieczycieli państwowych są też czasami, przynajmniej częściowo, przenoszone na eksporterów. Takie korzyści mogą zakłócić konkurencję i wymianę handlową oraz stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Jeżeli jednak warunki świadczenia usług ubezpieczenia kredytów eksportowych w odniesieniu do ryzyka tymczasowo niezbywalnego, określone w sekcji 4.3 niniejszych wytycznych, zostaną spełnione, Urząd uzna, że żadna nienależna korzyść nie została przeniesiona na eksporterów.

4 Warunki świadczenia usług ubezpieczenia kredytów eksportowych w odniesieniu do ryzyka tymczasowo niezbywalnego

4.1 Zasady ogólne

- (15) Jak wspomniano w pkt 13, jeżeli ubezpieczyciele państwowi odnoszą jakiegokolwiek korzyści finansowe w porównaniu z prywatnymi ubezpieczycielami kredytów, jak opisano w pkt 12, nie wolno im ubezpieczać ryzyka zbywalnego. Jeżeli ubezpieczyciele państwowi lub ich jednostki zależne pragnęłyby ubezpieczać ryzyko zbywalne, należałoby zagwarantować, że nie korzystają przy tym, bezpośrednio lub pośrednio, z pomocy państwa. W tym celu muszą oni posiadać pewną ilość własnych środków (margines wypłacalności, w tym fundusz gwarancyjny) oraz rezerwy techniczne (rezerwa na wyrównanie szkodowości) oraz muszą uzyskać wymagane zezwolenie zgodnie z dyrektywą 73/239/EWG. Muszą także prowadzić przynajmniej oddzielny rachunek dla celów administracyjnych oraz oddzielne rachunki dla ubezpieczenia ryzyka zbywalnego i ryzyka niezbywalnego na rachunek państwa lub posiadającego gwarancję państwową, aby wykazać, że nie otrzymują oni pomocy państwa na ubezpieczenie ryzyka zbywalnego. Rachunki dla działalności ubezpieczeniowej na własny rachunek ubezpieczyciela powinny być prowadzone zgodnie z dyrektywą Rady nr 91/674/WE ⁽³⁾.
- (16) Państwa EFTA udzielające ochrony reasekuracyjnej dla ubezpieczyciela kredytów eksportowych poprzez uczestnictwo lub zaangażowanie w umowy reasekuracyjne sektora prywatnego pokrywające zarówno ryzyko zbywalne, jak i niezbywalne będą musiały wykazać, że jego postanowienia nie obejmują dopłat państwa, jak określono w pkt 12 lit. f).

⁽¹⁾ Dz.U. L 228 z 16.8.1973, s. 3, por. pkt 2 załącznika IX do Porozumienia EOG.

⁽²⁾ W swym wyroku w sprawie C-142/87 *Królestwo Belgii przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że nie tylko dopłaty do eksportu w obrębie Unii, ale również dopłaty do eksportu poza Unię mogą mieć wpływ na konkurencję i handel w obrębie Unii. Obydwa rodzaje działalności są ubezpieczane przez ubezpieczycieli kredytów eksportowych i dlatego też dopłaty do obydwu mogą mieć wpływ na konkurencję i handel wewnątrz Unii.

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 91/674/WE z 19.12.1991 w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń (Dz.U. L 374 z 31.12.1991, s. 7), dostosowany na potrzeby Porozumienia EOG w drodze decyzji Wspólnego Komitetu EOG nr 7/94 (Dz.U. L 160 z 28.6.1994; Suplement EOG nr 17 z 28.6.1994).

- (17) Ubezpieczyciele państwowi mogą oferować ubezpieczenie kredytów eksportowych od ryzyka będącego tymczasowo ryzykiem niezbywalnym, po spełnieniu warunków określonych w niniejszych wytycznych.

4.2 *Odstępstwa od definicji ryzyka zbywalnego: ryzyko tymczasowo niezbywalne*

- (18) Wbrew definicji ryzyka zbywalnego, pewne ryzyko handlowe i polityczne, które ponosi nabywca, powstałe w krajach wymienionych w Dodatku, uznaje się tymczasowo za niezbywalne w następujących przypadkach:

- a) jeżeli Urząd postanowi tymczasowo usunąć jeden lub kilka krajów z wykazu krajów o ryzyku zbywalnym, określonego w Dodatku, za pomocą mechanizmu opisanego w części 5.2, ponieważ możliwości prywatnego rynku ubezpieczeń w tym kraju lub w tych krajach nie są wystarczające, aby pokryć wszelkie ekonomicznie uzasadnione ryzyko;
- b) jeżeli Urząd, po otrzymaniu zawiadomienia od państwa EFTA, postanowi, że ryzyko, które ponoszą małe i średnie przedsiębiorstwa zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw⁽¹⁾, których całkowite roczne obroty eksportowe nie przekraczają kwoty 2 mln EUR, jest tymczasowo niezbywalne dla eksporterów w państwie EFTA, które przesłało zawiadomienie;
- c) jeżeli Urząd, po otrzymaniu zawiadomienia od państwa EFTA, postanowi, że ubezpieczenie ryzyka pojedynczego dotyczące okresu ryzyka trwającego co najmniej 181 dni, lecz nie dłużej niż dwa lata, jest tymczasowo niezbywalne dla eksporterów w państwie EFTA, które przesłało zawiadomienie;
- d) jeżeli Urząd, po otrzymaniu zawiadomienia od państwa EFTA, postanowi, że z powodu zbyt niskiej podaży ubezpieczenia kredytu eksportowego, pewne rodzaje ryzyka są tymczasowo niezbywalne dla eksporterów w państwie EFTA, które przesłało zawiadomienie.

- (19) Aby zminimalizować zakłócenia konkurencji na rynku EOG, ryzyko tymczasowo uznane za niezbywalne, zgodnie z pkt 18, może być pokryte przez ubezpieczycieli państwowych, pod warunkiem, że spełnią oni warunki określone w części 4.3.

4.3 *Warunki ubezpieczenia ryzyka tymczasowo niezbywalnego*

4.3.1 *Jakość ubezpieczenia*

- (20) Jakość ubezpieczenia oferowanego przez ubezpieczycieli państwowych musi być zgodna z standardami rynkowymi. W szczególności, ubezpieczeniem może być objęte jedynie ryzyko uzasadnione ekonomicznie, tj. ryzyko, które jest do przyjęcia zgodnie z rzetelnymi zasadami ubezpieczania. Odsetek ubezpieczenia może wynieść maksymalnie 95 % w przypadku ryzyka handlowego i politycznego, a okres powstania szkody musi wynosić co najmniej 90 dni.

4.3.2 *Zasady ubezpieczenia*

- (21) Przy ocenie ryzyka zawsze należy stosować rzetelne zasady dotyczące ubezpieczenia. Ryzyko zawarcia transakcji o niesolidnych podstawach finansowych nie może zatem kwalifikować się do ubezpieczenia objętego systemem wsparcia publicznego. W odniesieniu do tych zasad kryteria akceptacji ryzyka muszą być jasne. Jeżeli powiązania biznesowe już istnieją, eksporterzy muszą wykazać się pozytywnym doświadczeniem, jeżeli chodzi o transakcje handlowe lub płatności. Nabywcy muszą posiadać bezszkodowy przebieg ubezpieczenia, a prawdopodobieństwo niewywiązania się z płatności przez nabywców oraz ich wewnętrzne lub zewnętrzne ratingi finansowe muszą być możliwe do zaakceptowania.

4.3.3 *Ustalanie odpowiednich cen*

- (22) Ponoszenie ryzyka w przypadku umowy ubezpieczenia kredytu eksportowego musi być wynagradzane stawką w odpowiedniej wysokości. Aby zminimalizować wypieranie prywatnych ubezpieczycieli kredytów z rynku, średnie składki w ramach systemów wspieranych przez państwo muszą być wyższe niż średnie składki pobierane przez prywatnych ubezpieczycieli za ubezpieczenie podobnego ryzyka. Taki wymóg zapewnia stopniowe likwidowanie interwencji państwowej, ponieważ pobieranie wyższej składki zagwarantuje, że eksporterzy powrócą do zawierania umów z prywatnymi ubezpieczycielami kredytów, jak tylko pozwolą na to warunki rynkowe, a ryzyko znowu stanie się ryzykiem zbywalnym.
- (23) Ceny uznaje się za stosowne, jeżeli dla właściwej kategorii ryzyka nabywców⁽²⁾, określonej w poniższej tabeli, pobiera się minimalną stawkę⁽³⁾ („bezpieczną stawkę”). Bezpieczna składka ma zastosowanie, chyba że państwa EFTA przedstawią dowody, że takie składki są nieadekwatne do ryzyka w danym przypadku. W przypadku polisy ubezpieczenia całkowitych obrotów kategoria ryzyka musi odpowiadać średniemu ryzyku odnoszemu się do nabywcy objętego polisą.

⁽¹⁾ Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

⁽²⁾ Kategorie ryzyka nabywców oparte są na ratingach kredytowych. Ratingi nie muszą pochodzić z konkretnych agencji ratingowych. Akceptowane są również krajowe systemy ratingowe lub systemy ratingowe stosowane przez banki. W przypadku firm nieposiadających ratingu publicznego można zastosować rating oparty na możliwych do zweryfikowania informacjach.

⁽³⁾ Dla każdej właściwej kategorii ryzyka przedział bezpiecznych składek został ustalony na podstawie jednorocznych spreadów swapu ryzyka kredytowego (CDS) w oparciu o rating łączony, obejmujący ratingi trzech głównych agencji ratingowych (Standard & Poor, Moody's i Fitch), za okres ostatnich pięciu lat (2007-11), przy założeniu, że średni współczynnik odzyskania szkód dla krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych wynosi 40 %. Następnie przedziały ustalono w taki sposób, aby stanowiły ciągłość w celu lepszego uwzględnienia faktu, że składki z tytułu ponoszenia ryzyka zmieniają się w czasie.

Kategoria ryzyka	Roczna stawka z tytułu ponoszenia ryzyka ⁽¹⁾ (% ubezpieczonej sumy)
Doskonała ⁽²⁾	0,2 – 0,4
Dobra ⁽³⁾	0,41 – 0,9
Zadowalająca ⁽⁴⁾	0,91 – 2,3
Słaba ⁽⁵⁾	2,31 – 4,5

⁽¹⁾ Bezpieczną stawkę dla umów ubezpieczenia o okresie ważności wynoszącym 30 dni można obliczyć poprzez podzielenie rocznej stawki z tytułu ponoszenia ryzyka przez 12.

⁽²⁾ Doskonała kategoria ryzyka obejmuje ryzyko odpowiadające ratingom kredytowym przyznawanym przez agencję Standard & Poor na poziomie AAA, AA+, AA, AA-, A+, A, A-.

⁽³⁾ Dobra kategoria ryzyka obejmuje ryzyko odpowiadające ratingom kredytowym przyznawanym przez agencję Standard & Poor na poziomie BBB+, BBB lub BBB-.

⁽⁴⁾ Zadowalająca kategoria ryzyka obejmuje ryzyko odpowiadające ratingom kredytowym przyznawanym przez agencję Standard & Poor na poziomie BB+, BB lub BB-.

⁽⁵⁾ Słaba kategoria ryzyka obejmuje ryzyko odpowiadające ratingom kredytowym przyznawanym przez agencję Standard & Poor na poziomie B+, B lub B-.

- (24) W przypadku koasekuracji, reasekuracji kwotowej oraz ubezpieczenia uzupełniającego ceny uznaje się za odpowiednie tylko wtedy, jeżeli pobierana stawka jest co najmniej o 30 % wyższa niż stawka w przypadku ubezpieczenia (pierwotnego) udzielonego przez prywatnego ubezpieczyciela kredytów.
- (25) Do stawki z tytułu ponoszenia ryzyka dodaje się opłatę administracyjną, którą pobiera się niezależnie od warunków umowy, aby cenę można było uznać za adekwatną.

4.3.4. Przejrzystość i sprawozdawczość

- (26) Państwa EFTA muszą opublikować na stronach internetowych ubezpieczycieli państwowych informacje na temat systemów stosowanych w przypadku ryzyka uznanego tymczasowo za niezbywalne zgodnie z pkt 18, wymieniając wszystkie warunki mające zastosowanie w danym przypadku.
- (27) Najpóźniej w dniu 31 lipca roku następującego po interwencji państwa, państwa EFTA muszą przedłożyć Urzędowi roczne sprawozdania dotyczące ryzyka uznanego tymczasowo za niezbywalne zgodnie z pkt 18, które pokrywają ubezpieczyciele państwowi.
- (28) Sprawozdanie musi zawierać informacje dotyczące wykorzystania każdego systemu, w tym w szczególności dane na temat całkowitej wartości przyznanych limitów kredytowych, obrotów objętych ubezpieczeniem, pobranych składek, zgłoszonych i wypłaconych roszczeń odszkodowawczych, kwot odzyskanych oraz kosztów administracyjnych systemu. Urząd opublikuje sprawozdania na swojej stronie internetowej.

5 Kwestie proceduralne

5.1 Zasady ogólne

- (29) Ryzyko opisane w pkt 18 lit. a) może być objęte ubezpieczeniem przez ubezpieczycieli państwowych, na warunkach określonych w części 4.3. W takich przypadkach nie jest konieczne powiadamianie Urzędu.
- (30) Ryzyko opisane w pkt 18 lit. b), c) i d) może być objęte ubezpieczeniem przez ubezpieczycieli państwowych, na warunkach określonych w części 4.3 i po powiadomieniu o tym Urzędu oraz uzyskaniu jego zgody.
- (31) Niewypełnienie jednego z warunków określonych w części 4.3 nie oznacza automatycznie, że objęcie kredytu eksportowego ubezpieczeniem lub systemem ubezpieczenia jest zabronione. Jeżeli państwo EFTA pragnie odstąpić od któregośkolwiek z warunków lub jeżeli istnieją jakiegokolwiek wątpliwości co do tego, czy planowane ubezpieczenie kredytu eksportowego lub planowany system ubezpieczeń spełnia warunki określone w niniejszych wytycznych, państwo EFTA powinno zgłosić ten system Urzędowi.
- (32) Analiza pod względem przepisów dotyczących pomocy państwa nie przesądza o zgodności danego środka z innymi postanowieniami Porozumienia EOG.

5.2 Zmiana wykazu krajów o ryzyku zbywalnym

- (33) Przy określaniu, czy niewystarczająca zdolność w sektorze prywatnym uzasadnia tymczasowe usunięcie danego kraju z wykazu krajów o ryzyku zbywalnym, o którym mowa w pkt 18 lit. a), Urząd weźmie pod uwagę poniższe czynniki, w następującej kolejności według stopnia ważności:
- a) zmniejszenie zdolności w sektorze prywatnych ubezpieczeń kredytów: w szczególności decyzja znaczącego ubezpieczyciela kredytów o nieobjęciu ubezpieczeniem ryzyka odnoszącego się do nabywców w danym państwie, znaczne zmniejszenie całkowitej kwoty ubezpieczonej lub znaczny spadek wskaźnika akceptowalności, odnoszące się do danego państwa i odnotowane w okresie sześciu miesięcy;

- b) pogorszenie się ratingu sektora publicznego: w szczególności nagłe zmiany ratingu kredytowego w okresie sześciu miesięcy, np. wielokrotne obniżanie ratingu przez niezależne agencje ratingowe lub duży wzrost spreadów swapu ryzyka kredytowego;
- c) pogorszenie się ratingu sektora przedsiębiorstw: w szczególności nagły wzrost liczby przypadków niewypłacalności w danym państwie w okresie sześciu miesięcy.
- (34) Kiedy zdolność rynku stanie się niewystarczająca, aby pokryć wszelkie ekonomicznie uzasadnione ryzyko, Urząd może dokonać przeglądu wykazu krajów o ryzyku zbywalnym na pisemny wniosek państwa EFTA lub z własnej inicjatywy.
- (35) Jeżeli Urząd będzie zamierzał dokonać zmiany wykazu krajów o ryzyku zbywalnym znajdującego się w Dodatku, przeprowadzi konsultacje z państwami EFTA, prywatnymi ubezpieczycielami kredytów oraz zainteresowanymi stronami i uzyska od nich stosowne informacje. Urząd zamieści na swojej stronie internetowej zawiadomienie o konsultacjach i rodzaju informacji, które zamierza zgromadzić. Czas trwania konsultacji nie będzie zazwyczaj dłuższy niż 20 dni roboczych. Jeśli na podstawie zebranych informacji Urząd postanowi dokonać zmiany w wykazie państw o ryzyku zbywalnym, powiadomi o tym pisemnie państwa EFTA oraz umieści informację o takiej decyzji na swojej stronie internetowej.
- (36) Tymczasowe usunięcie kraju z wykazu krajów o ryzyku zbywalnym będzie obowiązywało przez okres co najmniej 12 miesięcy. Polisy ubezpieczeniowe, dotyczące państwa, które zostało tymczasowo usunięte z wykazu, i zawarte w tym czasie, mogą być ważne najwyżej przez 180 dni od dnia, w którym kończy się okres tymczasowego usunięcia z wykazu. Po zakończeniu tego okresu nie można zawierać nowych polis ubezpieczeniowych. Trzy miesiące przed zakończeniem okresu tymczasowego usunięcia z wykazu Urząd rozważy, czy należy przedłużyć okres usunięcia danego kraju z wykazu. Jeżeli Urząd stwierdzi, że zdolność rynku nadal pozostaje niewystarczająca, aby objąć ubezpieczeniem wszelkie ekonomicznie uzasadnione ryzyko, uwzględniając czynniki określone w pkt 33, może przedłużyć okres tymczasowego usunięcia danego kraju z wykazu, zgodnie z pkt 35.

5.3 Obowiązek zawiadomienia o odstępstwach określonych w pkt 18 lit. b) i c)

- (37) Dane dostępne obecnie Urzędowi wskazują na to, że istnieje luka na rynku, jeśli chodzi o ryzyko określone w pkt 18 lit. b) i c), i że w związku z tym omawiane ryzyko jest ryzykiem niezbywalnym⁽¹⁾. Należy jednak pamiętać o tym, że nie każde państwo EOG charakteryzuje się niewystarczającym ubezpieczeniem takiego ryzyka i że sytuacja może z czasem ulec zmianie, jako że sektor prywatny może zainteresować się tym segmentem rynkowym. Interwencja państwa powinna być dopuszczalna jedynie w odniesieniu do ryzyka, które w innym przypadku nie zostałoby objęte ubezpieczeniem na rynku.
- (38) Z tych powodów, jeżeli państwo EFTA pragnie objąć ubezpieczeniem rodzaje ryzyka wyszczególnione w pkt 18 lit. b) lub c), musi przedstawić Urzędowi zawiadomienie zgodnie z protokołem 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale, i wykazać w nim, że skontaktowało się ze znaczącymi ubezpieczycielami kredytów i pośrednikami działającymi w tym państwie EFTA⁽²⁾ i że dało im możliwość przedstawienia dowodów potwierdzających, że ubezpieczenie danego rodzaju ryzyka jest oferowane w tym państwie. Jeżeli ubezpieczyciele kredytów, w ciągu 30 dni od otrzymania wniosku państwa EFTA, nie przedstawią państwu EFTA lub Urzędowi informacji dotyczących warunków ubezpieczenia i ubezpieczonych kwot w odniesieniu do rodzaju ryzyka, który państwo EFTA pragnie objąć ubezpieczeniem lub jeżeli przedstawione informacje nie wykażą, że ubezpieczenie danego ryzyka jest dostępne w tym państwie EFTA, Urząd uzna takie ryzyko za ryzyko tymczasowo niezbywalne.

5.4 Obowiązek zawiadomienia w innych przypadkach

- (39) Jeśli chodzi o ryzyko określone w pkt 18 lit. d), dane państwo EFTA musi w swoim zawiadomieniu dla Urzędu zgodnie z protokołem 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale wykazać, że w tym konkretnym państwie EFTA ubezpieczenie nie jest dostępne dla eksporterów z powodu szoku podażowego na prywatnym rynku ubezpieczeń, wynikającego w szczególności z wycofania się z tego państwa EFTA znaczącego ubezpieczyciela kredytów, obniżenia zdolności lub ograniczonej oferty produktów w porównaniu z innymi państwami EFTA.

6 Wejście w życie i okres obowiązywania

- (40) Urząd będzie stosował zasady przedstawione w niniejszych wytycznych od momentu ich przyjęcia do dnia 31 grudnia 2018 r.

⁽¹⁾ Zob. Komunikat Komisji Europejskiej do państw członkowskich UE w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, 6.12.2012 (Dz.U. C 392 z 19.12.2012, s. 1) pkt 37.

⁽²⁾ Ubezpieczyciele kredytów i pośrednicy, z którymi się skontaktowano, powinni być reprezentatywni, jeżeli chodzi o oferowane produkty (na przykład powinni być wyspecjalizowani w oferowaniu ubezpieczenia ryzyka pojedynczego) oraz wielkość rynku, na którym działają (na przykład powinni posiadać łącznie co najmniej 50 % udziału w rynku).

Dodatek

Lista krajów o ryzyku zbywalnym

Wszystkie państwa członkowskie UE i państwa EOG EFTA

Australia

Kanada

Japonia

Nowa Zelandia

Szwajcaria

Stany Zjednoczone Ameryki
